SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 50. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 14, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го БЕРЕЗНЯ 1992. Ч. 50. РІК XCIX.

ВИЙШЛИ ПОШТОВІ ЗНАЧКИ УКРАЇНИ

Як уже інформовано, в Києві 27-го лютого відбулася презентація трьох перших українських поштових марок. Одна з них присвячена 175-ій річниці від дня народження відомого історика, публіциста і письменника Миколи Костомарова, друга — сторіччю українського поселення в Канаді, третя — 500-річчю українського козацтва. Кожна з поштових марок є чинною у всьому світі.

Створено Національний Інститут Стратегічних Досліджень

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 5-го березня, Президент України Леонід Кравчук підписав указ про створення Національного Інституту Стратегічних Досліджень.

Згідно з указом, Інститут стратегічних досліджень Академії Наук України перетворюється на Національний Інститут Стратегічних Досліджень і підпорядковується Президентові. Інститут має виробляти науково обґрунтовані глобальні стратегії та прогнози політичного, соціяльно-економічного, державно-правового та духового розвитку України, а також координувати дослідження в цих питаннях. Директором інституту призначено Сергія Пирожкова.

Інший указ Президента України передбачає повернення культових будівель та іншого майна релігійним організаціям, у яких їх незаконно відібрано. До кінця 1992 року з приміщень Києво-Печерської Лаври мають забратися всі організації та установи. Раді міністрів Криму протягом двох років доручено звільнити і передати релігійним організаціям культові будівлі. Передбачено провести інвентаризацію культового майна, що зберігається у фондах державних музеїв та архівах.

Відбулася Українсько-Німецька наукова конференція

Ню Йорк. (УІТ, О.Д.). — 30-го січня 1992 року відбулася наукова конференція з рамени Українського Історичного Товариства (Клітина в Мюнхені) при співпраці Інституту європейських регіональних дослідів з Зіґен (Діялог „Німецько-Українське Товариство") в бібліотечно - конференційній залі — Зіґен, в якій взяли участь представники української й німецької науки.

На програму наукової конференції склалися такі доповіді: д-р Райнер С. Ельквр (Зіґен) — відкриття конференції й вступне слово, д-р Дмитро Злепко (УВУ, Мюнхен) — „1-го грудня 1991 року — Референдум незалежности в Україні", д-р Йозеф Сірка (Зіґен) — „Романтика й ідея незалежности в Україні".

Після перерви слідували чергові доповіді: проф. д-р Теодор Мацьків (Акрон, Огайо й Гайдельберґ) — „Гетьман Іван Мазепа — легенда", проф. д-р Робель (Мюнхен і Інсбрук) — „Україна в Другій світовій війні". Після кожної доповіді відбувалася дискусія, під час якої як українська, так і німецька сторони займали становище до поодиноких проблем. На першій сторінці запрошення була накреслена мапа України з представленням сучасної політичної території, а при тому зазначенням української етнографічної території. До речі буде наголосити, що Клітина Українського Історичного Товариства в Европі (Німеччина) являється особливо активною у її намаганнях нав'язати співпрацю зі всім німецької науки, в авангарді яких стоїть видатний історик проф. Т. Мацьків.

ВР УКРАЇНИ ПРИЙНЯЛА ЗАКОН ПРО ЗАКОРДОННІ ІНВЕСТИЦІЇ

Київ, Україна. — Агентство Ассошіейтед Пресс, газети „Файненшел Таймс" і „Вол Стріт Джорнал" та „Радіо Вільна Европа" повідомили в четвер, 12-го березня, що Верховна Рада України прийняла більшістю голосів закон про закордонні інвестиції, відкриваючи таким чином можливості для закордонних інвесторів купувати на власність підприємства й інше майно. Закон передбачає також вивіз прибутків за кордон і дає податкові полегші для інвеститорів на п'ять років. Щойно після п'яти років власники бизнесів і нерухомого майна будуть платити встановлений ВР України й Урядом податки від прибутків, які держава буде використовувати для відбудови економіки України.

Інша клявзуля закону, який охоплює 28 сторінок машинопису, передбачає компенсацію для власників у випадку якщо б в майбутньому Уряд України, за дозволом Верховної Ради, вирішив його знаціоналізувати.

Кореспондент „Файненшел Таймс" Христя Фріленд інформує з Києва у числі з 12-го березня, що прихильники цього закону у ВР і Уряді назвали це „першим кроком вперед" на шляху відбудови економіки України і свого роду „революційним перетворенням". Представники підкомітету для справ закордонних зв'язків заявили кореспондентам, що від тепер „наша держава є відкрита для закордонних інвестицій".

Закон, на думку голови згаданої комісії Олександра Дунтау допоможе Урядові України закінчити період обмежень, якщо йдеться про закордонні інвестиції, і розпочати нову еру у відносинах між Україною і закордоном.

Націоналізація куплених бизнесів і майна заборонена законом і ції справи немає права ніхто порушувати на протязі перших 10 років, — пише Х. Фріленд і додає, що і цей додаток до закону схвалила ВР України більшістю голосів. Зиски від майна і бизнесів можуть бути перекидувані до закордонних банків, але Україна отримає з цієї трансакції 15 відсотків податку. Усі товари для закуплених бизнесів є звільнені від мита, а випродуковані речі в Україні можуть продаватися також закордонним країнам.

ДОПОВІДІ В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує вечір, на якому з доповідями виступлять проф. Володимир Жила (тема доповіді — „Українська Центральна Рада у світлі фактів й оцінок — до 75-річчя її створення") та юрист з Ужгороду Тетяна Логойда („Проблеми українського Закарпаття"). Вечір відбудеться у п'ятницю, 20-го березня, о год. 6:30 вечора в домі НТШ в Ню Йорку, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

Архівні матеріяли колишньої Східної Німеччини виявили злочинця

Берлін, Німеччина. — Засоби масової інформації повідомили, що в середу, 11-го березня зрезигнував зі свого посту у німецькому парляменті провідний член Соціял-демократичної партії Густав Юст, який, згідно з документами колишньої Східної Німеччини, служив не тільки комуністам на високому пості в Компартії, але під час Другої світової війни займався винищуванням жидів в Україні.

Урядова Християнсько-демократична партія канцлера Гельмута Коля змусила Юста уступити зі свого посту в парляменті, хоч лідери Соціял-демократичної партії відмовляли його від цього кроку, кажучи, що він вже, мовляв, свою кару відбув, відсидівши чотири роки в комуністичній тюрмі напередодні упадку східньонімецького режиму і з'єднання Німеччини. Юст репрезентував у парляменті землю Бранденбурґ. Докази злочинности в архівах комуністичної Німеччини відкрили члени урядової комісії, завданням якої є перевірити в першу чергу осіб на урядових постах в теперішній об'єднаній Німеччині, чи вони часом не співпрацювали із східньонімецькою розвідкою, аналогічним до КГБ „підприємством".

Безпосередньою причиною скорої резиґнації Юста став розголос його справи засобами масової інформації, а зокрема газети „Вельт", яка розпочала навіть друкувати частину документів про його діяльність, вказуючи на його карильну діяльність в Україні в 1941 і на початку 1942 років. Юст заявив, що подія мала місце зараз після вступу гітлерівських армій на Україну. Мешканці українського села, у якому квар-

(Закінчення на стор. 4)

Члени СНД беруть участь у сесії НАТО

Брюссель, Бельгія. — У вівторок, 10-го березня, тут відкрилася сесія Північно-Атлантичної ради співробітництва на рівні міністрів закордонних справ. У роботі сесії беруть участь члени Співдружности Незалежних Держав (крім Казахстану, міністер закордонних справ якого, як пояснює пресове агентство ІТАР—ТАСС, „дуже зайнятий").

Рада співробітництва була створена на сесії НАТО в Римі в листопаді минулого року, щоб втягнути колишні совєтські республіки в орбіту НАТО, не приймаючи їх в повноправні члени. Колишні республіки дістали запрошення вступити в раду після розпаду Совєтського Союзу. Виключення становила Грузія, яка у зв'язку з скиненням режиму Звіяда Гамзахурдія повинна тепер також стати членом ради.

Перше засідання ради відбулося в грудні минулого року, коли ще існував Совєтський Союз. Крім СССР, в цьому засіданні брали участь вісім країн Східньої Европи. Чехо-Словаччина, Мадярщина і Польща просили також про прийняття в НАТО. Таке ж побажання висловлював і президент Російської федерації Борис Єльцин. Представники НАТО не виключають, що ця просьба буде колись виконана, але зауважують, що це станеться „не завтра".

Виступаючи у вівторок на сесії, російський міністер закордонних справ Андрей Козирев заявив, що це зустріч „не лише колишніх старих ворогів, але й потенціяльних союзників". Козирев заявив, що Росія тепер готова укласти договір про ліквідацію міжпростірних балістичних ракет з головними частинами, що розділюються. Цей договір Єльцин міг би підписати з президентом Бушем під час їх червневої зустрічі.

Досі Москва не була готова обговорювати заборону на такі ракети. СССР мав 308 ракет СС-18 з десятьма боєголовками кожна. Згідно з угодою про зменшення стратегічних наступальних озброєнь, яку Буш і колишній совєтський президент Михаїл Ґорбачов підписали в липні минулого року, СССР повинен був позбутися половини цього арсеналу, залишивши 154 ракети СС-18.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ВІВТІРКА, 10-го березня, попсувалася радарна система на міжнародному летовищі О'Гер, Чикаго, що примусило скасувати кілька десятків летів і в результаті викликало не надто приємні відгуки сотні тисяч пасажирів, залишених в скрутному становищі на летовищах по цілій країні. Хоч радарну систему направлено після двох годин, ця перерва спричинилася до кількагодинного заколоту по всіх летовищах ЗСА. Причиною цього непередбаченого заколоту була буря, яка наспіла околиці Чикаго вечір перед тим і тоді керівники летовища, як буває в таких випадках, перевели цілу радарну систему на потужність, що її вживається у наглих випадках. Ранком при вмиканні на нормальну потужність стався цей випадок.

ГОЛОСУЮЧИ ЗОВСІМ ПО партійній лінії, Сенат минулої середи голосами 60 до 37 зовсім відкинув податковий законопроєкт республіканців. Ця програ нікого не здивувала, включно з самими проєктодавцями, але ціллю його запропонування було мати змогу республіканцям обороняти свої пропозиції. Тим часом демократи внесли свій податковий законопроєкт, щоби забезпечити його від критики республіканців, що їхні пропозиції збільшать державний дефіцит.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ голосами 357 до 61 вирішила скасувати вето накладене президентом Джорджем Бушем на законопроєкт, який вимагав би від Китаю деяких умов, коли йдеться про торговельні і людські права, щоби Китаєві надати торговельні права уприлейованої країни. Конгрес вимагає зобов'язань від Китаю, коли йдеться про людські права, але Білий Дім уважає, що на такі зобов'язання не треба надто натискати, бо це може довести до зірвання існуючих спілкувань, а на це Америка не може собі дозволити, бо Китай є стратегічно важливою державою.

ПРОГРАВШИ У ПЕРЕДВИБОРАХ 11-го березня у користь Билла Клінтона, демократичний кандидат Пол Цонгас вирішив посилити свою кампанію і заатакував особу Б. Клінтона та його поведінку в різних політичних ходах і фінансових трансакціях. На думку П. Цонгаса, якщо Б. Клінтон буде обраний кандидатом від Демократичної партії, то „ми дамо незаперечну можливість республіканцям виграти знову президентські вибори", — сказав Цонгас.

БЕРУЧИ ПІД УВАГУ нові напрямні для праці Крайового управління аеронавтики і дослідження простору (НАСА), президент Джордж Буш запропонував на керівника цієї агенції Данієла С. Голдіна. Пропозицію Президента мусить схвалити Сенат. Урядові чинники та приватні аналітики обзнайомлені з поглядами нового номіната уважають, що з його приходом на цей пост НАСА може втратити монополію над космічними дослідами та бути більш співпрацюючим до ідей зі зовні. Це задоволить Білий Дім. Аналітики хвалять технічні знання Д. Голдіна, але побоюються за його політичну зрілість.

ЗСА ПЛЯНУЮТЬ ВИЗНАТИ чотири незалежні держави, які постали із розпаду колишньої Югославії. Офіційні урядові чинники заявили, що це може статися вже в найближчих тижнях, бо президент Джордж Буш ще минулого тижня, після двомісячних вагань, схвалив запропонований плян. Повільність ЗСА у визнанні цих країн Уряд оправдує воєнними діями, а найбільше тим, що ЗСА очікувало на полагодження жорстоких міжусобиць та остаточного полагодження введення мирових військ ОН, які силою 14,400 осіб мають сприяти мирному співіснуванню цих держав.

УКРАЇНА ЗАТРИМАЛА ПЕРЕДАЧУ ТАКТИЧНОЇ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ РОСІЇ

Л. Кравчук

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві Сердж Шмеманн інформує у числі з 13-го березня про зарядження президента України Леоніда Кравчука, який наказав тим часово стримати передачу Російській федерації тактичну атомову зброю тому, що він не є певний, що росіяни, згідно з раніщим домовленням, знищуть цю зброю. В останніх днях пошились чутки про те, що військовий естаблішмент, який має великий вплив на політику президента Росії Бориса Єльцина, магазинує і приховує від людського ока отримавну від республік атомову тактичну зброю і зовсім не збирається її знищувати.

Л. Кравчук зустрінувся з кореспондентами напередодні сотого дня його урядування і несподівано для всіх виступив із заявою про стримання передачі тактичної атомової зброї. Треба сказати, — пише С. Шмеманн, що до Києва прибуло більше число західніх кореспондентів у зв'язку із заповідженою черговою нарадою голів країн Співдружности Незалежних Держав. Нарада, як відомо, тим разом відбудеться в Києві, столиці України.

„Ми хотіли б, щоб Захід зрозумів становище України, яка не може відповідати за тактичну атомову зброю, якщо немає певности, що вона буде знищена у визначеному реченці", — заявив Кравчук кореспондентам. На думку президента України існує побоювання, що ця зброя попаде в ненадійні руки тому, що росіяни почали продавати весь військовий виряд, зброю, кораблі, літаки, гармати, ракети Скад, „Катюші" тощо, щоб тільки здобути тверду валюту для втримання своєї економіки.

Політика України, заявив Л. Кравчук є така, що зброя зокрема атомова, яка передається Росії не повинна попадати в небезпечні руки. „Ми також не погоджуємося, щоб вона була змащена і змагазинована для майбутніх воєнних дій чи чого доброго, проти незалежних країн, членів СНД, у випадку виникнення внутрішнього конфлікту.

Такі погрози про вжиття атомової зброї проти України вже існували в недавньому минулому.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Іон Ілієску, виступаючи в середу, 11-го березня, на зустрічі з представниками головних політичних течій країни, закликав їх не втручатися у внутрішні справи Молдови і не висувати територіяльних претенсій до України. За словами Ілієску, він консультувався з урядами країн Заходу, які інформували його про те, що вони не схвалять дій Румунії, якщо вона схоче впливати на внутрішні справи Молдови.

В СЕРЕДУ, 11-ГО БЕРЕЗНЯ, генеральний прокуратор Росії Валентин Степанков заявив, що судовий процес у справі організаторів московського путчу в серпні 1991 року буде відкритим і розпочнеться не скоріше, ніж у вересні. Степанков сказав також, що колишній президент Михаїл Ґорбачов разом з іншими членами політбюра забороненої КПСС буде давати свідчення щодо грошей партії.

В СЕРЕДУ, 11-ГО БЕРЕЗНЯ, вірменська делегація на Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі відкинула пропозицію зустрітися з представниками Азербайджану, Росії, Туреччини і ЗСА, щоб обговорити шляхи замирення конфлікту в Нагорному Карабаху. Пропозицію внесла Туреччина. Міністер закордонних справ Вірменії Раффі Ованесян заявив, що Туреччина практично солідаризується з Азербайджаном, і нагадав, що вірмени не можуть довіряти Туреччині, винній в масовій різанині вірмен на початку цього сторіччя.

ВИСТУПАЮЧИ В СЕРЕДУ, 11-го березня, у Стокгольмі на відкритті амбасади Латвії, прем'єр-міністер Латвійської республіки Іварс Ґодманіс заявив, що відсутність закону про політичні партії заважає розвиткові демократичних процесів у республіці, оскільки запорукою демократії в будь-якій країні є багатопартійна система. Останні вибори до латвійського парляменту відбувалися за совєтськими законами, які вже втратили силу, тому потрібні нові вибори. Однак спочатку парлямент повинен прийняти закон про виборче право і про порядок реєстрації та фінансування політичних партій.

ВАТИКАН ОГОЛОСИВ в середу, 11-го березня, що в його наміри входить встановлення дипломатичних стосунків з Південно-Африканською Республікою. Раніше Папа Іван Павло II відмовлявся від візити до ПАР на тій підставі, що її власті проводять політику апартеїду. Після того, як президент де Клерк розпочав у країні демократичні реформи, ця перешкода для Папи дедалі в більшій мірі відпадає.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до суботи, 14-го березня, 10,953 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

288,338.06

В УКРАЇНІ

(3 повідомлень УНІАР)

Київ, 24-го лютого. — Президент України Леонід Кравчук зустрівся з представником глави Української Греко-Католицької Церкви Мирослава Івана кардинала Любачівського Іваном Дацьком. Іван Дацько вручив Президентові офіційне запрошення на урочистості, присвячені перевезенню праха блаженнішого патріярха УГКЦ Йосифа Сліпого з Риму в Галичину і похованню його в соборі Святого Юра у Львові. У хорі розмови порушено ряд питань, які стосуються становлення репресованої в недалекому минулому Греко-Католицької Церкви, а також врегулювання міжконфесійних взаємин.

Київ, 24-го лютого. — Відкрилася велика робоча зустріч турецько-української Ділової ради, організованої Торгово-промисловою палатою України. З її створенням і діяльністю пов'язується взаємна надія на більш глибокі і конкретні ділові контакти між двома країнами. На зустріч прибули делегації, у складі яких — члени урядів, державні міністри, банкіри, бізнесмени з обох сторін. Відкрив засідання голова президії Торгово-промислової палати України Олексій Михайличенко. Обговорювали ся питання поглиблення торговельно-економічних стосунків, організації спільних виробництв, створення за ініціятивою Президента Туреччини Чорноморського району економічного співробітництва.

Київ, 24-го лютого. — З коротким візитою тут перебував державний секретар федерального міністерства фінансів Німеччини Горст Евірд. Мета його візити — обговорення концепції виплати зовнішньо-економічних боргів колишнього Совєтського Союзу. В розмові з Президентом Леонідом Кравчуком було з'ясоване становище України щодо виплати своєї частки боргу.

Київ, 24-го лютого. — Сюди прибули представники кооперативних організацій і кредитних спілок ЗСА і Канади з метою ознайомлення ділових кіл України з ідеєю створення кредитних спілок в Україні.

Луганське, 22-го лютого. — У Луганському міськвиконкомі відбулася установча конференція регіональної організації республіканського громадсько-політичного об'єднання „Нова Україна". На конференцію прибуло близько ста представників з міст і районів, різних партій і рухів Луганщини. Але за кількістю і ініціятивністю переважали члени партії Демократичного відродження України. Активісти „Меморіялу", товариства „Про

(Закінчення на стор. 4)

ФІЛЬМ В БРУКЛІНІ

Бруклин, Н. Й. — Тут у неділю, 22-го березня, о год. 12:30 в авдиторії української католицької школи св. Духа буде висвітлене відео „Всеукраїнський референдум 1-го грудня 1991 року" продукції Іринея Юрчука. Вступ за добровільними датками, дохід призначений для Руху в Україні. Після показу відео будуть запропоновані кава та солодке. Адреса школи: 152 північ П'ята вулиця, Бруклин, Н. Й.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Билл Клінтон — Джордж Буш?

Хоч цьогорічні президентські вибори відбудуться щойно у листопаді, передвиборча кампанія розпочалася на рік передтим. Надзвичайно складна виборча система, якої немає ніде у демократичному світі, наказує перевести спершу передвибори на вибір делеґатів, які вибиратимуть президента і віцепрезидента, бо в Америці є загальні, рівні і тайні вибори, але не безпосередні. У минулий вівторок відбулися передвибори у сімох стейтах і їхній вислід ніби має бути барометром щодо президентських кандидатів, призначених партійними конвенціями, та їхніх шанс. Фреквенція голосуючих у передвиборах завжди дуже низька і у цьогорічних передвиборах пішли до виборчих домівок менше, як половина управнених. Люди збайдужіли, бо відстрашила їх цілком хаотична ситуація з кандидатами та їхня аґітація. Було аж п'ять демократичних кандидатів — це число змаліло минулого вівторка на три. Але і трьох забагато, хоча кожний з них запевняє, що він має найбільші шанси дістати номінацію від партійної конвенції. Наприклад, на телевізійному каналі Сі-Бі-Ес, ще під час голосування у минулий вівторок переводили розмови з різними кандидатами.

Коментатор телевізійної станції Пітер Дженнікс запитав колишнього губернатора стейту Каліфорнія, Едмунда Бравна, який здобув мінімально делеґатів, чому він далі кандидує, коли вже видно, що не дістане номінації від своєї партійної конвенції. Бравн обурився, — як можна говорити таке, адже він, Бравн, має таку знамениту програму і т. д. У цьогорічній виборчій кампанії найцікавіше це, що по республіканському боці змагаються два кандидати — президент Джордж Буш і консервативний публіцист-коментатор Патрик Б'юкенен. Спершу здавалося, що Б'юкенен зголосив свою кандидатуру тільки для демонстрації, щоб виявити невдоволення правого крила Республіканської партії ніби надто ліберальною політикою Буша у різних ресортах влади. Але вислід передвиборів у першому стейті Ню Гемширі, де Б'юкенен дістав 40 відсотків голосів, створив суперництво, якого не слід легковажити. Президент Буш прийняв тактику — промовчування прізвища Б'юкенена, але одверто признався до найбільшої помилки, якою було зламання приречення з попередніх виборів, що він, Буш, не піднесе ніяких податків. У своїх аґітаційних промовах минулого вівтірка Патрік Б'юкенен признав, що президент Буш наблизився до його, Б'юкенена, світогляду.

За всіма познаками конвенція Демократичної партії призначить свого офіційного кандидата в особі губернатора стейту Арканзас Билла Клінтона. Нема сумніву, що республіканським офіційним кандидатом буде президент Джордж Буш. Хоча Б'юкенен заявив, що він кандидуватиме включно з вирішним днем голосування у листопаді, не виключене, що він відтягне свою кандидатуру після рішення Республіканської конвенції. Говорити тепер про виборчі шанси кандидатів у листопадовому голосуванні — передчасно. Найповажнішою сутньою проблемою у всіх передвиборах була економіка країни. Затяжна рецесія з найбільшим числом безробітних від часу великої депресії ще за президентури Едварда Гувера — підкосила первісну велику популярність Джорджа Буша. Останні опити виявили, що ця популярність впала до 35-ти від. опитуваних. До листопада ситуація на економічному фронті може змінитися.

За кандидатурою президента Буша промовляють такі арґументи: він куди сильніша індивідуальність, як Билл Клінтон — він куди краще відомий усьому американському суспільстві і за його президентури Америка таки піднесла свій престиж у всьому вільному світі й закріпила мир. З другого боку — в Америці Демократична партія завди мала куди більше зареєстрованих членів, як партія Республіканська. У цьогорічних передвиборах виявилося, що чорні й пуерторіканці, яких найбільше вдарила рецесія, схиляються до Демократичної партії. Пророкувати вислід листопадових виборів було би неповажною ворожбою. Наш підхід до виборів у Америці — це інтерес України. Політичний реалізм (у політиці нема іншого підходу) наказує чекати висліду відвідин президента Леоніда Кравчука у президента Джорджа Буша і генерала Морозова у секретаря Департаменту оборони Чейні. І без уваги на вибори будь де у широкому світі — просити Господа благословення для будівництва української держави.

Петро Часто

УКЛІН ТОБІ, СРІБНА ЗЕМЛЕ!

I

Нема нічого злого, що не вийшло б на добре. Вислідом безперервної боротьби нашої нації за волю є щось більше, ніж славна історія — є жива пам'ять, що переходить від покоління до покоління, в'яжучи всі українські краї в тілесно й духовно єдину Батьківщину.

Сьогодні, в середині березня, стукає в наші серця пам'ять про Карпатську Україну, про мученицьку смерть десятків тисяч її найкращих синів і дочок. Безсмертне ім'я Августина Волошина, першого карпатоукраїнського президента, як ім'я кожного національного велетня, з роками не тільки не тьмяніє, але дедалі виростає і наближається до нас, допомагаючи краще збагнути сьогоднішню дійсність, сьогоднішні святі цілі українства.

Закарпатським українцям судилася гідна подиву історична доля. Відірвані від свого етнічного материка протягом багатьох століть, вони не піддалися жодній експансії і при цьому не застосовували іншої зброї, крім зброї духу. Сама українська ментальність вберегла їх від поглинення чужими стихіями, „панівними" культурами. Ця ментальність, її життєва снага великою мірою є загадкою для нас самих, особливо її так званий „здоровий консерватизм". Якби не було його, якби не було незнищенного українського світовідчування, в якому Бог, Людина і Природа є не лише константами розуму, але й душі, нас уже давно розвіяв би, мов порох на дорозі, вітер історії.

Однак іноді ми нарікаємо на власний консерватизм, вимагаючи від себе більшої енергії, спрямованої не всередину, а назовні, більшого суспільного, громадянського динамізму. Адже неможливо жити, щоб голова завжди була обернена назад. Дуже тяжким, проте неминучим нашим завданням є узгодження Вічности з Часом, досягнення гармонії між ними. Для виживання нації конче потрібно обидвох крил — і консерватизму, і поступу.

З точки зору поступу багатьом із нас здавалося, що сучасні суспільні процеси в Закарпатті помітно відстають від загальноукраїнських. Особливо сильний контраст виникав у висліді зіставлення сонного плину „перебудови" в краї з бурхливим громадсько-політичним життям у Галичині. Різниця просто вражала. На Львівщині вже прийшли до влади вчорашні політв'язні, тим часом у Закарпатті „на всіх язиках все мовчало" й більше того — зберігало незрозумілу льояльність до компартійних узурпаторів. Ситуація була трагічна. Комуністична номенклятура, усвідомлюючи, що з українським відродженням прийде її кінець, перевищила в лицемірстві саму себе. Однією рукою вона відкрила браму для промосковської ідеологічної навали, другою — для залишків старого місцевого україножерства. Москвофіли і мадярони хутко, вже вкотре, порозумілися: мовляв, якщо Закарпаття не стало ні російським, ні мадярським, то треба з'єднати зусилля і не дати йому стати українським. Національне пробудження, відновлення історичної пам'яті, воскресіння народної культури антиукраїнські сили негайно використали для заснування політичного русинства, тобто для обґрунтування етнічної відрубности Закарпаття від України. Як і в 20-ті й 30-ті роки, на поверхню було провокативно піднято питання мови і релігійної приналежности.

Отже, ми дістали і „динамізм", і „енерґійність", тільки з протилежним, мінусовим знаком.

Але що було насподі? Що справді рухало життям?

На весні 1990 року сесія Ужгородської міської Ради — при тому, що демократи в ній становили меншість — прийняла рішення підняти над будинком влади синьожовтий прапор. То був грім серед ясного неба. Від тієї миті вповні стало зрозуміло, що українофобія в краї — не більше, ніж брудна піна над зударом сил, і що вислід цього зудару залежить не від солодких москвофільських і мадяронських мрій про дальшу фізичну і духовну експансію, а від тієї незаперечної правди, що закарпатські русини відчувають себе дітьми єдиної України.

Продовження буде.

Орест Дейчаківський

УКРАЇНА В ГЕЛЬСІНКСЬКОМУ ПРОЦЕСІ: ПЕРСПЕКТИВИ І МОЖЛИВОСТІ

Історія сповнена іронії — як каже українська приповідка: „нема злого, щоб не вийшло на добре". У 1975 році деякі обсерватори і політичні діячі гостро (і може й слушно) критикували Гельсінкський договір Конференції безпеки і співробітництва в Европі (КБСЕ). Між ними були й українці в діяспорі, які бачили в ньому закріплення політичного „статусу кво" і совєтського контролю над половиною Европи. Та навпаки, цей договір і ним започаткований процес став ключовим фактором розвалу того „статус кво" і став тим „злом, що вийшло на добре". Ось як про це пише „Балтимор Сан" у редакційній статті з 13-го лютого 1992 р. „Чи не таку велику заслугу, як й інші чинники, що причинилися до експльозії свободи, яка розвалила совєтську імперію і закінчила холодну війну, може взяти собі така аномалія, — як (КБСЕ) конференція безпеки і співробітництва в Европі."

30-го січня 1992 року під час конференції міністрів зовнішніх справ КБСЕ Україна нарешті стала повноправним членом того важного клюбу незалежних держав, число яких тепер зросло до 48, а 26-го лютого президент Кравчук підписав формально той договір у Гельсінках. Але Україна не була чужа і невідома в тому процесі, з яким її доля і історія була значно пов'язана в останній час.

Українці, які сприйняли серйозно заключний Гельсінкський договір і в 70-их та 80-их роках створили Українську Гельсінкську групу, використовували постанови КБСЕ про права людини і робили постійний натиск на совєтський уряд. Подібні групи створилися і в інших республіках. Їхня діяльність викликала різні репресивні дії совєтських чинників включно з довготерміновим ув'язненням, яке в деяких випадках кінчилося із смертю членів груп. Але Гельсінкські ідеї, за які вони боролися і натиск західніх держав у їх обороні, стали зародками демократії і незалежницьких рухів поневолених народів. Провідні члени Руху і Української Республіканської партії — Лук'яненко, Чорновіл, Горин, а інші — це ветерани Гельсінкського процесу. В нікого немає сумніву, що основною силою у процесі відродження незалежної, демократичної України був Рух і демократична опозиція, незважаючи на це , що хтось може хотів би той факт легковажити.

Кажучи коротко: існує прямий і ясний зв'язок між Гельсінкським процесом і незалежністю України.

Прийняття України й інших колишніх совєтських республік до КБСЕ може і виправдано, не викликало великого розголосу. До речі після проголошення незалежности і визнання її більшістю країн світу, членство України в цій організації вважалося запевненим, що і врешті сталося. Це вже не сенсація, а подія закономірна.

Та все таки не можна не доцінювати факту, що КБСЕ дальші є вагомим міжнародним форумом, який Україна й інші незалежні держави можуть і повинні використати у своїх інтересах.

Особливо тому, що метою української держави є: демократія, пошанування прав людини, національне самовизначення мирним шляхом, які ідуть рука в руку з принципами Гельсінкського процесу. В той сам час КБСЕ в загальному, а в найближчому часі Звітна конференція в Гельсінках може бути стимулом і дороговказом для України й інших нових членів у їхніх змаганнях стати дійсно демократичними, правовими та вільноринковими державами.

Що я маю на увазі? Відомо, що найголовнішою проблемою для України в цей час є втримання і закріплення її незалежности в її теперішніх кордонах. На конференції КБСЕ, яка починається 24-го березня в Гельсінках, це питання може виплисти наверх. І можна сподіватися, що українська делеґація буде покликуватися на принципи Гельсінкського договору про непорушність кордонів, територіяльну та суверенну рівність, щоб невтралізувати зазіхання сусідів на її територію (напр., претенсії Росії до Криму, чи Румунії на Буковину). В загальному, ця конференція, завершенням якої в липні буде вершинна зустріч 48 голів держав КБСЕ — дає добру нагоду всім новим незалежним державам представити свої проблеми перед міжнародною спільнотою.

В останніх роках Україна постійно заявляла і демонструвала, що вона буде притримуватися зобов'язань КБСЕ й інших установ щодо людських прав. Її постанови про забезпечення прав національних меншин є дальшим доказом пошанування гельсінкських принципів. Але шлях України й інших нових держав до поконання усіх руйнівних наслідків збанкрутованої совєтської системи ще важкий і довгий.

І в цьому КБСЕ може допомогти. Гельсінкська конференція може, між іншим, виявити конструктивний вплив на Уряд України іти постійно демократичним шляхом і нівелювати антидемократичні сили і тенденції, які не раз проявляються у прірві між здебільшого демократичними постановами Верховної Ради, а діями міністерств Уряду (багато з яких ще в руках старших партійних апаратчиків), які зволікають з виконуванням тих законів і тим гальмують економічні і демократичні реформи.

КБСЕ може теж допомогти у веденні і закріпленні ринкової економіки та правової системи. З розпадом совєтської внутрішньої і зовнішньої імперії КБСЕ вже поширила свою активність в різних напрямах (напр., переговори про мілітарну безпеку, конференції екпертів, різні семінари і т. п.) і проявила нову ініціятиву. Після стрічі на вершинах голів держав КБСЕ в Парижі в листопаді 1990

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про інший рід репрезентації

В останньому часі ми писали в нашій рубриці з різних нагод про важливість і потребу добре наладнаної нашої репрезентації перед чужими і перед своїми.

Сьогодні хочемо порушити питання іншого роду репрезентації, таки тут в „нашому" українському Ню Йорку та його околиці, де живе таки велика кількість українців вже від часу Другої світової війни.

Воно може і не така поважна справа, як „лоббіинґ" у Вашінґтоні, а все ж викликує часто у нас засоромлення та ніяковість.

Приїхали до нас приятелі з Европи та коли ми після довгого дня оглядин міста хотіли у затишку повечеряти та погуторити, розуміється у наших знайомих, впало питання: „А чи можна б так зайти до українського ресторану, побачити як він влаштований та спробувати українських страв і тих славних вареників, про які ми стільки чули?" Вареники дістати в Ню Йорку не важко, але коли ми на борзі перейшли в думках усі знані нам „на долині" міста українські ресторани, на жаль ні один із них не був так репрезентативний, щоб без стиду можна було туди запровадити наших гостей.

Не слід тут перераховувати ті, про які вже знаємо та вказувати на один чи другий, пальцем, але факт залишається фактом, що ми досі не здобулися на один репрезентативний український ресторан у Ню Йорку, Нюарку чи іншому більшому скупченні українців.

Усі, як нам відомо, це скромні приміщення, часто тісні, або такі своїм настроєм „холодні", що ніяк не притягають, щоб приємно провести вечір, хіба що скорий полуденок чи вечерю.

І тут не проблема дільниці чи вулиці, а самого приміщення і так важливої атмосфери, яку хочеться мати при товариських оказіях.

У висліді прийшлося гостей брати до чужинецького ресторану і то навіть не американського, але такого де можна було б спокійно, у затишку та тихій настроєвій музиці, поговорити і повечеряти.

Але не лише справа репрезентативного ресторану українців турбує нас уже не від сьогодні. Не менше болючим є питання, що насувається раз-у-раз в останніх двох роках: „Де примістити та як гостити наших так частих тепер офіційних гостей з України?" Приїжджають тепер постійно літератори, науковці, політики, інженери — визначні особи з України, які тут перебувають не для відвідин родини чи приятелів, а щоб полагоджувати важливі для молодої держави справи. При кожному такому приїзді стоїмо віч на віч із клопітливим питанням де їх примістити, де прохарчувати та хто за це має платити? Рівночасно такі гості почуваються дуже незручно, коли їм приходиться увесь час відвідин просити про перевіз автом з однієї конференції чи зустрічі на другу і бути так сказати б „на ласці" добрих людей, які з громадського обов'язку ними займаються.

Чи не настав уже час, щоб подумати нам, як громаді, про придбання якогось хоч і скромного, але репрезентаційного приміщення, де б могли перебувати наші представники з України в часі офіційних відвідин ЗСА, та де б мали вигоду, свободу дії і навіть місце на конференції, розмови чи зустрічі із своїми контрпартнерами?

Українська громада в ЗСА кожний зокрема та спільно справді дає великі гроші на відбудову України, може треба б однак віддати також певну частину фондів на те, щоб поправити нашу „візитівку" тепер і тут, де представники України стали цікавою і важливою частиною нової, незалежної держави.

О-КА

ЕДУАРДА ШЕВАРДНАДЗЕ обрано головою Державної ради Грузії — нового верховного органу влади республіки, який до виборів парляменту буде здійснювати законодавчі, виконавчі і контрольні функції. Рішення про її створення прийняла Воєнна рада, яка припинила свою діяльність. Заступником голови Державної ради став Джаба Іоселіані. До президії ради ввійшли також виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Грузії Тенґіз Сіґуа і його перший заступник Тенґіз Кітовані.

Лариса Боженко

НЕ ЗРАДИТИ ЗАПОВІДЕЙ

(Звертаючись до Шевченка)

III

Ще І. Франко відзначив, що гаряче серце Шевченка „здібне було відчути всі великі нещастя української минувшини так живо, немов би се були нещастя та страждання його власної доби і його власної рідні". Але не в минулому шукав предтеча виплеканий ідеал, а шукав у сучасному, зразках майбутнього. Тому не лише до героїв минулого звертався він у своїх творах, але й до сучасників, до нащадків повінь почуттів його слів: „А ви Україну ховайте: не дайте матері, не дайте в руках у ката пропадать!".

Любов до Батьківщини — в особливому покликанні служіння їй, в боротьбі за її святу, Господом дану незалежність. Не можна називатися патріотом і кволо-збайдужіло спозирати, як згубники на пожарищах розгортають її святинями, залишатися черство-відрубним спостерігачем її тортур і катувань: „Страшно впасти у кайдани, умирають в неволі, а ще гірше — спати, спати і спати на волі". „Дивитись, плакать — і мовчать" — то для слабодухів, а не для звитяжних самовідданих зухвальців. Перший повстанець прозріває в глибинних нетрях народу реальні сили, здатні забезпечити світлу просторінь майбутности, треба лише ці сили розбурхати, розбудити спадкоємців відваги, мужности й завзяття. І в цей вогонь поет великими оберемками кидає своїх слів підпал: „Тліє іскра вогню великого. Тліє, не вгасає, жде підпалу, як той месник, часу дожидає..."

Тарасова муза проштрикнула баґнетом гонивітром прорвала завісу облуди і відкрила шлях до сонця Правди. Його палкі, пройняті шалом вогненної ненависти до ворога, доленосні заклики спасіння від безсвяття, ставати до борні, діяли як перевірена надійна зброя: „І вражою злою кров'ю волю окропіте!", „Сини мої, орли мої, летіть на Вкраїну!", „Нехай ворог гине!", „Встане правда, встане воля!", „Борітеся — поборете!"

Пісенне розмаїття його неповторної різноголосої Кобзи забути не можна, як не можна вичерпати шоломами Дніпра, забути материнську мову, стежку до батьківської хати, занедбати освячені кров'ю могили пращурів, їхню славу, сплюжити й проклясти саму пам'ять народу. Він є нашим надійним опертям у час негоди, вічним стимулом у пошуках правди, гартованим словом, що звеличує і спопеляє, чистим сумлінням, що сповідує і причащає, духовним отцем, що напучує і благословляє, свіжим подихом, що очища від скверни, світлим сподіванням, що дарує надію, першим учителем, що дає натхнення. Він — наша божниця, незборна істина Господня, вічне, невмируще свято душі.

Комуістичний тоталітаризм поґвалтом і збройно скасував нашу богоданну незалежність, русифікаційна політика винародовлення безжально викорчовувала найхирлявіші паростки національної гідности. Привид люмпенізму обпоював нас приворот-зіллям, настояним на людській крові, присмаченим попелом кісток. Догми пролетарського мислення затьмарювали мозок, заковували думку й тіло в кайдани, відбатовували шматок за шматком нашу пам'ять. В союзній кошарі „старшого брата"здобичники-людолови вміли зашморгувати карк і розбивати череп, розносячи трупний сопух від „окраїн до окраїн". Заледве знайдеться в Україні хоч одна родина, яка не принесла б жертви большевицькому молохові. Густо начинені „ворогами народу" тюрми, плянові геноциди та голодомори — не найостанніші кола пекла вогнедишної історії многостраждальної України. Ще й досі чад „вєлікой і нєдєлімой" затуманює очі, дурманом запаморочує голови несамовитим російським шовіністам. Імперський примітивізм і параноїчна впертість укупі з комуністичною безоглядністю й донині нехтують реаліями сьогодення.

Але дав Господь, дочекалися. Прийшов „Апостол правди і науки". Широким віялом розлого поструменіли вільні, гойні, запашні вітри. Ожила правда, натхнула, накликала нове слово. Розкувався „окрадений люд", чудодійно воскрес-відродився. Завихорилося, зароїлося, завирувало, закипіло в нашій світлиці. Встав народ за „честь", за славу, за братерство, за волю Вкраїни", за своє священне право свобідного існування. Не підітнути його твердого впевненого кроку по крутосхилах долі до омріяної свободи, не вернути до кривавих веремій „вєлєкіх п'ятілєток" богозневажників-антихристів, що „образ божий багном оскверняли", кому за Бога був той ідол „завжди живий", не змусити знову торгувати правдою і пити з „московської чаші московську отруту". Нема вороття!

Браття і сестри! Змучено-зневірені, скатовано-тортуровані, окрадено-ошукані, розбратано-роз'єднані буревієм лихоліть по чорнотропу недолі — гуртуймося! У всій нашій різності — єднаймося! Від сподівання, надії та прагнення, вкарбованих Кобзарем у душі й пам'ять, дружно ходімо назустріч новому світанкові — потребі справдження великих його помислів і діянь. Єднанно пиймемо солодко-п'янкий мед свободи із спільного полумиска долі. Мати — бо Україна одна і неподільна. Виконаймо заповідь Сповідника віри: од злагоди й любови — до волі. Нехай в серцях наших, згідно з пророчими словами, завше горітиме Божий вогонь і навіки поселиться правда.

Величаве торжество на „Михайлівській гірці"

Церква св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні біля Філядельфії.

Звичайно кожний щоденник уникає довгих заголовків статтей для віддзеркалення якоїсь особливої події. В нашому випадку інакше не могло бути, бо ж у назві цієї статті є дуже важливі початкові слова: „величаве торжество". Цим величавим торжеством було врочисте відзначення 100-річчя з дня народження св. п. Блаженнішого Патріярха Йосифа. Цим особливо святковим відзначенням зайнялась парафіяльна рада церкви св. Архистратига Михаїла дня 16-го лютого Божого Року 1992, увечорі напередодні 100-річчя уродин св. п. Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Божественну Літургію за спокій душі св. п. Блаженнішого Патріярха відслужив о. митр. Зенон Злочовський в 10-ій годині вранці. Тимчасовий храм Божий ледь міг усіх помістити. Після Літургії відбувся процесійний хід з хоругвами при співі церковних пісень до новозбудованого Божого храму (архітект Мирослав Німців). Перед церковним входом інж. Роман Левицький, голова парафіяльної ради, передав ключі від новозбудованої церкви о. митр. Зенонові Злочовському як настоятелеві Парафії св. Архистратига Михаїла. Між іншим, ця дерев'яна церква, що нас думкою переносить у наші Карпати, є оздобою цілої околиці. Всі, хто приїжджає повз неї, не тільки звертають увагу, але захоплюються нею.

О. настоятель відслужив Мале Водосвятіє, під час якого зворушливо повідомив, що громада Парафії св. Архистратига Михаїла цей новозбудований храм Божий, площу під який посвятив Блаженніший Патріярх Йосиф, присвячує йому як Церкву-Пам'ятник на вічну славу в 100-річчя його народження.

Є важливим подати на цьому місці деякі фрагменти з цієї присвяти, закріпленої на звукозаписній стрічці. 8-го червня 1975 року — це дата Основуючих Зборів і Патріяршого Благословення, утвердженого листом, Антимінсом і назначенням першого пароха Парафії св. Архистратига Михаїла. В дальших рядках наголошена постанова парафіян плекати та практикувати наш традиційний церковний обряд за юліянським календарем. У присвяті згадується дату 21-го вересня 1976 року, коли, якраз у день Різдва Пресвятої Богородиці, Ісповідник Віри Блаженніший Патріярх Йосиф відслужив Соборну Святу Літургію, поблагословив місце під будову та в своїй проповіді сказав знаменні слова: „... Велика дяка, ще раз повторюю, для Господа Бога — пережити ті хвилини, нехай вони будуть початком тут здвигнення нового величавого храму..." В продовженні сказано: „На доручення Блаженнішого Патріярха Йосифа в дні 16-го вересня 1980 року Парафія св. Архистратига Михаїла ввійшла до складу філядельфійської Архиєпархії на основі „Акту Прийняття". Цей акт підписали: Митрополит Мирослав Любачівський, канцлер Роберт Москаль, о. настоятель Парафії св. Архистратига Михаїла, та члени президії парафіяльної ради. При кінці сказано, що парафія св. Архистратига Михаїла присвячує новозбудовану церкву як Пам'ятник на вічну славу Патріярхові Йосифові в 100-річчя з дня Його народження. Присвяту завершено приреченням, що його вголос за отцем-служителем повторювали парафіяни: „У безмежній синівській вдячності та глибокому поклоні маєстатові св. п. Їх Блаженства Патріярха Йосифа прирікаємо назавжди лишитися вірним ідеалом і заповітові св. п. Патріярха Йосифа, непохитно стояти на началах Української Помісної Католицької Церкви, бути вірними Главі Української Помісної Католицької Церкви та її Синодові та прирікаємо виконувати зарядження місцевої Церковної Влади... Так нам, Боже, допоможи!"

З церкви парафіяни та гості пішли до парафіяльного дому на святковий обід зі відповідною до торжества програмою. Смачний обід приготовило Сестрицтво св. Анни. Програму почав колишній найбільш талановитий член Театральної Студії під керівництвом В. Шашаровського, інж. Роман Кнігницький виконанням вірша Богдана Стефанишина „Вінок стражданьˮ. Мистецьким читанням вірша він викликав сльози на очах слухачів, які перейнялися великими страж даннями Блаженнішого Патріярха.

З черги проф. Мирослав Лабунька, крім короткого накреслення деяких моментів із життєвого шляху Блаженнішого, встеленого терням, у своєму слові заакцентував ісповідницьке мучеництво Блаженнішого Патріярха Йосифа, тривалий змаг за Українську Церкву, непохитність віри в Божу справедливість і візії Блаженнішого відносно відродження Української Церкви, держави, народу. На завершення цього тексту хотілося б додати, що численно невеликій парафії св. Архистратига Михаїла є властиве відданість парафії, подиву гідна жертвенність, чого доказом є здвигнення нового, на гуцульську подобу, Божого храму. Усі парафіяни доклали в максимальній мірі своїх зусиль до здвигнення нової церкви. Це очевидно стосується також при церковних організацій, та все ж найбільшу в цьому заслугу має Сестрицтво св. Анни.

З Божою поміччю та стимулом Патріяршого Заповіту парафія св. Архистратига Михаїла почала будову нового Божого храму в 1991 році, в якому Вільна Самостійна Українська Держава зайняла місце в колі вільних народів.

Яр. Клиновський

СТАРШІ СТАЖЕМ офіційні чинники Білого Дому та Державного департаменту гостро скритикували чернетку напрямної політики Пентагону, де говориться про те, що завданням Америки в ері після холодної війни є запобігти союзам дружніх і недружніх країн, які конкурували б з Америкою на світову потужність. Базуючись на думках офіційних чинників Білого Дому та Пентагону, один урядник висловився про цей документ, як „нерозумний звіт", який зовсім не представляє загальної політики ЗСА.

КЕРІВНИКИ ДЕЛЕҐАЦІЙ Індії, Зімбабве, Еквадору, Островів Зеленого Мису, Марокко і Венесуелі, які входять до Ради Безпеки ООН, зустрілися в ООН із заступником прем'єр-міністра Іраку Таріком Азізом і попередили, що не варто торгуватися з Радою Безпеки. Тільки тоді, коли Багдад безумовно виконає вимоги ООН щодо ліквідації зброї масового знищення, поверне Кувайтові загарбане майно і звільнить полонених кувайтських громадян, делеґації Третього світу голосуватимуть за скасування економічних санкцій проти Іраку.

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

року відбуваються консультативні стрічі міністрів, Бюро для демократичних інституцій і прав людини, Парляментарна Асамблея, а останньо — економічний форум. Самі назви цих інституцій вказують, що їх діяльність може принести користь для України й інших нових демократій. З другої сторони участь нових членів-держав у конференції в Гельсінках поставить новий виклик до КБСЕ, як найкраще організувати і провадити дальші акції для забезпечення безпеки і мирної співпраці та розвитку її членів. Гельсінкський процес (КБСЕ) протривав тяжкі роки холодної війни і в дійсності допоміг ліквідувати наслідки Ялти, хоч напочаток виглядало, що він мав той ялтинський договір закріпити. Тепер настала нова доба і нові виклики й завдання, що й буде темою дискусій і рішень на найближчій конференції в Гельсінках. Вона буде вагомим форумом для 48-ми держав, а в тому і України, де їх завданням буде одне з найбільших перетворень в історії людства — перетворення тоталітаризму і імперіялізму в демократію і національне самовизначення.

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої дорогої і незабутньої МАМИ

бл. п.

Галини Вакуловської

буде відправлена

ПАНАХИДА

в суботу, 14-го березня 1992 р., о год. 1-ій по пол. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Рідних, приятелів і знайомих просимо згадати пок. у своїх молитвах.

Доньки — ВІКТОРІЯ і МАР'ЯННА

З волі Всевишнього відійшла у вічність дня 8-го грудня 1991 р., в лічниці Мінеоля, Н. Й.

бл. п.

СТЕФАНІЯ КУРИЛАС

народжена 18-го серпня 1909 р. в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися дня 12-го грудня 1991 р. з католицької церкви в Беллерозе, Н. Й., на католицькім кладовищі св. Івана в Маспет, Н. Й.

Покійна Стефанія Курилас, донька Дмитра і Юстини та сестрінка бл. п. Мати Ефремії, ЧСВВ, була дуже релігійна та жертвенна на церковні цілі й ПФ.

Оставила в смутку сестри Матеру й Де Сімоне з родинами, братів Михайла, Василя й Івана з родинами та кузена Михайла Куриляка з родиною.

В сороковий день смерти була відслужена Свята Літургія за душу бл. п. Стефанії Курилас у соборі св. Софії в Римі.

Організація Державного Відродження України

повідомляє з глибоким смутком все членство і українське громадянство, що дня 17-го лютого ц. р. в Чернівцях, в дільниці Садагура, Буковина, відійшов у вічність

бл. п. інж.

Омелян Суховерський

член Організації Українських Націоналістів — ОУН, колишній голова Визвольного Фонду, голова відділу ОДВУ в Нюарку, Н. Дж., довголітній головний контролер ЦУ ОДВУ, суспільно-громадський і політичний діяч і член багатьох інших організацій.

Опечаленій дружині Гермінї і родині покійного складає найглибше співчуття —

Центральна Управа ОДВУ

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої найдорожчої МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

МАРІЇ КАРПЕВИЧ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра в Ню Йорку в суботу, 21-го березня 1992 р., о год. 8:30 ранку

РОДИНА

Ділимося болючою та сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 4-го березня 1992 р. після важкої недуги, з волі Всевишнього відійшла у вічність на 70-му році життя в Одесі, Україна

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ ДУБЕЙ
з дому КРИСЬ

народжена в Михнівцях, повіт Турка

ПОХОВАНА на 2-му цвинтарі по Чорноморській дорозі м. Одеси.

Горем прибиті:
муж — АНДРІЙ
донька — ДОЗЯ з сином АНДРІЄМ
швагер — ТЕОДОР з дружиною

Покійна залишила в глибокому смутку в Україні:
сина — ІВАНА з сином АНДРІЄМ
брата — ІВАНА КРИСЬ з родиною
братову — ЛІДІЮ КРИСЬ з синами ОЛЕКСАНДРОМ і СЕРГІЄМ
кузинку — ЯРОСЛАВУ СНУШНУ з чоловіком
ближчу і дальшу родину в Україні

Просимо про молитви за душу покійної.

Ділимося сумною вісткою з родиною, друзями та знайомими, що в понеділок, 9-го березня 1992 р. на 66-му році життя перебуваючи на вакаціях у Франції, раптово відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

Александер ДеВасал

ПАНАХИДА за спокій душі відбудеться в понеділок, 16-го березня, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Мурянки при 6902 Rising Sun Ave. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА у вівторок, 17-го березня 1992 року о год. 11-ій ранку в церкві Пресвятої Богородиці в Джексон, Н. Дж., біля якої на цвинтарі св. Володимира спочинуть тлінні останки покійного.

Горем оповита родина:
дружина — МІЛЯЦА
сини — ВОЛОДИМИР з дружиною АННОЮ
ЮРІЙ
дочки — НІНА, ЗІНА
внучка — НІНА

Замість квітів на свіжу могилу просимо складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

Невимовно великим горем, смутком ділимося з родиною, приятелями та краянами сумною вісткою, що в середу, 11-го березня 1992 р. після довгої, тяжкої недуги упокоївся в Бозі на 85-му році життя, адвокат на рідних землях в Комарні, Львівській області, колишній голова УККА в New Britain, Conn., постійний приятель Пласту

наш найдорожчий

БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. мґр

МИКОЛА РАДОВИЧ

ПАНАХИДА — п'ятниця, 13-го березня 1992 р., год. 7:30 веч. в похоронному заведенні New Britain Memorial Funeral Home при 444 Farmington Ave., New Britain, Conn.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ та СЛУЖБА БОЖА в суботу, 14-го березня о год. 8:15 ранку в цьому ж заведенні, а Служба Божа в церкві св. Йосафата при Eddy Glover Blvd., New Britain, Conn.

ПОХОРОН на українському цвинтарі в Glastonbury, Conn.

В глибокому смутку:
доня — СОНЯ ПЛАТОШ з мужем РОМАНОМ і синами ДАМ'ЯНОМ, ПАВЛОМ і МАРКОМ
син — МИРОН з дружиною МАРІЄЮ і сином МИРОСИКОМ
родини:
МАРІЯ БАБЕНКО з родиною в Торонто
АНАТОЛЬ КАЧМАРСЬКИЙ
СТЕФАН КАЧМАРСЬКИЙ з дружиною КАТЕРИНОЮ
та дальша родина в ЗСА й Україні

Замість квітів на могилу покійного родина просить складати пожертви на Фонд Українознавства в Гарварді.

МОСКОВСЬКА „НЄЗАВІСІМАЯ Ґазєта" оприлюднила проєкт рішення російського парляменту звільнити біля 21,000 з 600,000 в'язнів, що відбувають покарання на території Російської федерації.

Вечір з присвятою св. п. Д. Ребет

В неділю, 9-го лютого, друзі і шанувальники св. п. Дарії Ребет, яка відійшла у вічність 5-го січня 1992 року, зійшлися в залі НТШ в Ню Йорку, щоб „пом'янути її незлим, тихим словом". Зустріч приготовили друзі покійної разом із Організацією Українських Націоналістів за кордоном.

Програму відкрила Ніна Самокіш, для якої Дарія Ребет була „провідником, учителем, приятелем, дорогою людиною, для декого незрозумілою, інколи самітньою у своїх шляхетних принципах". У своїй розповіді Н. Самокіш повела присутніх життєвим шляхом покійної, який почався в Кіцмані на Буковині, вів її через Стрий, де училася, до Люблина, де закінчила студії права на Католицькому Університеті. Повернувши на Західню Україну, вступила на шлях визвольної боротьби. Згодом наступив виїзд за кордон через Словаччину і Відень до Мюнхену. На цьому шляху були важкі переживання, тюрми, небезпека, але вона зуміла, не покидаючи політичної діяльности, сповняти свої обов'язки жінки, матері, бабуні. Про її чутливість свідчить те, що ще в краю разом з чоловіком пригорнули 12-літню сироту, яку виховали як рідну. На закінчення цього вступного слова присутні вшанували пам'ять покійної однохвилинною мовчанкою.

Дарія Ребет особливо любила музику, зокрема гру на скрипці. То ж дальша програма почалася виступом члена Квартету ім. Леонтовича, скрипаля Юрія Харенка, який виконав два твори Себастіяна Баха.

Наступним промовцем був Анатоль Камінський, який представив присутнім св. п. Дарію Ребет як велику патріотку, провідну політичну діячку і публіцистку. Її діяльність почалася в 1934 році, коли вона стала членом Крайової Екзекутиви ОУН. Прелеґант після переліку становищ, на яких працювала покійна, подав також інформацію про її публіцистичну співпрацю з окремими періодичними виданнями.

У зв'язку з політичною діяльністю покійної прийшлося їй пережити немало важких ударів. В 1938 році потрапляє вона до польської тюрми. Дальші удари — це арешт ґестапом, розлука із ув'язненим чоловіком, а вкінці смерть його з руки совєтського аґента у 1956 році. Усе це не заломлює її. Прелеґент звернув увагу на деякі питомі покійній прикмети, як посвяту великій справі, завзяття, незламність, небуденна активність, непересічний інтелект.

Олена Процюк, заступниця голови СФУЖО, окреслила духовний профіль покійної, як визначної політичної діячки, патріотки, талановитої публіцистки. Зокрема увагу присвятила праці покійної у жіночих організаціях. Вона брала, наприклад, участь у Першому Конґресі СФУЖО у 1948 році як делеґатка СУЖ. Опрацьовувала статут СФУЖО і брала участь у багатьох нарадах цієї організації.

Кожній із прелеґентів насвітлив інший відтинок життя і праці та зацікавлень покійної, хоч усі ці ділянки взаємно перепліталися і доповнювали одна одну.

Надія Світлична продеклямувала із питомим їй відчуттям та м'ягкістю поезії Василя Стуса „Тільки Тобою", Ліни Костенко „Альтернатива барикад" і Василя Симоненка „Є тисячі доріг".

Творами С. Баха закінчив Юрій Харченко цю коротку, зворушливу і змістовну програму, якою організатори і присутні звеличали пам'ять незабутньої Дарії Ребет.

У. Л.

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

світа" виступили з різкою критикою намірів ініціяторів і не ввійшли до координаційної ради „Нової України". Представники Руху, УРП, обмежилися роллю спостерігачів. Досить активно повели себе на конференції працівники колишнього компартійного апарату, а нині працівники обласного та міського виконкомів. Заступник голови Облради Олег Котляр, виступаючи на конференції, закликав до консолідації, до роботи. Його обрано до керівних органів „Нової України". Активно виступили і представники підприємців, які були широко представлені в керівництві новоствореної організації. Щоправда, в ході майже 3-годинної дискусії учасники так і не змогли виробити програмних цілей.

Світловодськ, Кіровоградська область, 23-го лютого. — Під гаслами „Депутати Міської Ради, піти у відставку — ваш єдиний шанс!" і „Дії Уряду Фокіна — злочин проти свого народу" пройшов організований Рухом та УРП мітинґ, в якому взяли участь приблизно 1,000 осіб. Учасники мітинґу вимагають негайного формування уряду народного довір'я. Мітинґ ухвалив резолюцію, в якій зазначено, що міськвиконком не виконує постанову Верховної Ради України про заборону діяльности компартії. Учасники мітинґу вимагають звільнити центральну площу міста від пам'ятника Леніну і перейменувати центральну вулицю його ж імени на вулицю імени народного депутата України Вадима Бойка, який народився і жив у цьому місті.

Суми, 24-го лютого. — Крайова Рада Руху, редакція міської газети „Добрий День" і обласна організація Товариства Української Мови „Просвіта" виступили за активну участь у відродженні української мови. Вони встановили цінні подарунки для нагородження водіїв тролейбусного та автобусного парків, які впроваджують рідну мову, оголошуючи назви зупинок у загалом російськомовному місті українською мовою.

Архівні...

(Закінчення зі стор. 1)

тирував підрозділ Юста, просили його „захоронити їх від жидівських боєвиків, які тероризують людей в околиці". Вояки, які підлягали Юстові, зловили винних і розстріляли. „ Правду кажучи ніхто з вояків не був захоплений такою акцією", — заявив Юст кореспондентам. При тому він додав, що він радше став жертвою чистки, яку тепер переводить уряд Коля, позбуваючись від колишніх функціонерів Східньої Німеччини.

Загально здогадуються, що справу Юста генеральна прокуратура Німеччини правдоподібно пов'яже з процесом над Ехіром Гонекером, якщо такий відбудеться, але процес видачі Росією Гонекера в руки німецького правосуддя вже розпочався.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

Очевидно, кореспонденти не зуміли довідатись від компетентних чинників України, що властиво було причиною стримання передачі атомової зброї, — пише Шмеманн. Також не було ще жодної реакції з боку Російської федерації. Б. Єльцин перебуває на вакаціях, кажуть російські речники уряду і закордонні кореспонденти не змогли з ним з'єднатися.

Досі Україна передала Росії приблизно половину тактичної атомової зброї розташованої на території України, для знищення згідно з договором між Україною і Росією і на підставі договору між колишнім СССР і З'єднаними Стейтами Америки.

Стратегічна нуклеарна зброя, зокрема далекобіжні ракети з атомовими головками розміщені в Україні перебувають під контролею головної команди стратегічними військами, хоч Л. Кравчук хоче позбутися і цього „штучного" імперіялістично-російського твори ва, бо під претекстом „стратегічних військ" маршал Євгеній Шапошніков намагається командувати всією армією і фльотою на території України. Тепер, коли стало відомо, що стратегічні ракети все ще націлені на американські міста і військові об'єкти, помимо обіцянки і запевнення Єльцина, що генеральний штаб стратегічних військ змінив цілу стратегію прицілу і американці можуть тепер бути „безпечні" від атомового удару, західні країни, включно з Пентаґоном, почали бути більше обережні і з меншим довір'ям почали приймати запевнення з Москви.

Л. Кравчук переконаний, що Росія не має технічної спроможности для знищення атомових ракет і тому він мая в пляні звернутись до Заходу за допомогою в цій справі. Не треба також виключати можливости, що Кравчук дещо більше знає про відносини в Росії і про тенденцію воєнних перебрати владу в свої руки і це було частиною причини його рішення.

ПАРОХ ПРАВОСЛАВНОЇ КАТЕДРИ

В числі 48 „Свободи" з 12-го березня трапилася друкарська помилка при описі прощання українською громадою Геннадія Удовенка. Отець протопресвітер Володимир Базилевський є парохом української автокефальної православної катедри св. Володимира у Ню Йорку, а не католицької як помилково надруковано. — Ред.